

TerraLimno Gruppen AB
Att: Lars Pettersson

Datum 2022-05-30
SMHI Dnr 2022/1069/14.1
Er ref

lars.pettersson@terralimno.se

Yttrande över samråd enligt Miljöbalken - vattenverksamhet i Storån vid Nybrofallet på fastigheten Söderköping 3:64, Söderköpings kommun

SMHI har tagit del av rubricerat samråd och har följande synpunkter. Yttrandet avgränsas till myndighetens påverkan på SMHIs mätstation Söderköping.

SMHI anser att mätstationen i Storån kan vara kvar på nuvarande plats efter att föreslagna åtgärder genomförts under förutsättning att det anlagda stryket är stabilt och inte förändras över tid.

SMHIs uppdrag

SMHI ska förvalta den svenska hydrologiska infrastrukturen och därigenom inhämta och förmedla kunskaper om landets hydrologiska förhållanden, se 3 §, förordning (2009:974) med instruktion för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut. En del av detta är att genomföra flödes- och vattenståndsmätningar i en stor mängd vattendrag i Sverige.

Flödesstationerna i Sveriges nationella stationsnät är viktiga för att bedöma den hydrologiska situationen på kort och lång sikt. Observationerna används för att verifiera modeller för nationella beräkningar vilka ligger till grund för exempelvis flödesprognoser men även många andra syften. För att observationerna ska vara så tillförlitliga som möjligt krävs långa och obrutna mätserier. Mätningarna nyttjas av många aktörer och en allt viktigare aspekt är stationernas betydelse för bedömningen av det framtida klimatet, då mätningarna visar på förändringar över tid för vattensituationen i denna region.

SMHI – Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut

Postadress SMHI 601 76 • NORRKÖPING • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01

Huvudkontor SMHI

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 NORRKÖPING

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr
753 40 UPPSALA

SMHI

Besöksadress Sven Källfelts Gata 15
426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA

Det är SMHIs bedömning att mätningarna vid stationen i Söderköping behövs och är en viktig del i arbetet med framtida klimatberäkningar, bedömning av torka och vattenbrist samt som underlag för prognoser och varningar kring höga flöden och översvämningar.

Synpunkter på samrådsunderlaget

5.1.3 Fiskväg vid Nybrofallet – förslag på utformning

I bifogade ritningar saknar SMHI jämförande höjder med dagens tröskel. I den kommande tekniska beskrivningen bör det tydligt gå att jämföra dagens tröskelhöjder mot de planerade nya både i ritning och i tabell. Även höjder på omgivande åkanter och broar bör finnas med. Hur vattenståndet uppströms Nybrofallet kommer att förändras efter åtgärd behöver också tydliggöras.

Vid nuvarande tröskel fryser vattnet under längre köldperioder vintertid. Isen på tröskeln bildar då en ispropp som dämmer in ån uppströms Nybrofallet. Denna dämmande effekt ska inte underskattas, den kan vara upp till en meter vid ordentlig kyla. Efter byggnation av ny tröskel enligt det nya förslaget befarar SMHI att detta fenomen kan bli värre. Vattenföringsvariationerna i ån bidrar sannolikt till ispåväxten på tröskeln och nedströms belägna större stenar. SMHI ser gärna att denna aspekt tas upp i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

5.2 Biotopåtgärder i åfåran

Samråd krävs med SMHI inför biotopåtgärderna för att skydda SMHIs mätmöjligheter. Biotopåtgärder i åfåran uppströms Nybrofallet kan komma att påverka SMHIs möjligheter att göra manuella vattenflödesmätningar vilket är en förutsättning för kontroll av flödessambandet. SMHI behöver en sträcka på minst 50 meter uppströms vägbron vid mätstationen där hela tvärsnittsarean är fri från block och sten. Block och stenar skapar turbulens i vattnet som stör mätinstrumenten. Utan möjlighet att mäta vattenföringen manuellt för framtagande och kontroll av avbördningskurvan kan SMHI inte driva stationen.

5.3 Aspekter på framtagna förslag

Hänsyn behöver även tas till SMHIs möjlighet att mäta på platsen. För att SMHI ska kunna ha kvar stationen på platsen krävs att den nya tröskeln är stabil och att den inte förändras över tid av erosion, is och marksättningar. Det krävs också att tröskeln är så distinkt att den inte riskerar att bli indämd.

SMHI har i dagsläget ingen budget för att bekosta påverkan på stationer p.g.a. åtgärder i vattendrag men äskanden finns inlämnat till departementet genom SMHIs budgetunderlag 2023-25. SMHIs kostnader behöver därför än så länge hanteras via sökandes projekt.

Att mäta upp en nytt avbördningssamband efter åtgärd tar minst tre år då mätningar måste göras på låga och höga vattenflöden. En ny tröskel medför att SMHI inte kommer att kunna leverera data från stationen under lång tid.

SMHI – Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut

Postadress SMHI 601 76 • NORRKÖPING • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01

Huvudkontor SMHI

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 NORRKÖPING

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr
753 40 UPPSALA

SMHI

Besöksadress Sven Källfelts Gata 15
426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA

Kostnader för SMHI att mäta in ny avbördningskurva är 15 000 kr/mätning, i det ingår arbetstid, för- och efterarbete samt instrumentkostnader. Det krävs tio mätningar för att få tillräckligt kvalitetssäkrade data i intervallet från mycket låga till mycket höga flöden. Dessa kostnader har SMHI åtagit sig att stå för i utbyte mot att den nya tröskeln blir tät, att tröskeln fungerar tillfredställande som mätplats och det kvarstår möjlighet att utföra manuella mätningar mellan bron och fallet.

Om mätförutsättningarna på platsen inte fungerar tillfredställande efter åtgärd kan SMHI inte garantera att en annan ny station kan upprättas för annan plats i Storån. Detta kan medföra att underlag för området som baseras på klimatdata från platsen får lägre kvalitet. SMHI framhåller därför vikten av att bjudas in till dialogen om utformning av tröskeln.

SMHI vill slutligen framhålla vikten av att bli inbjuden att delta i den fortsatta dialogen för att säkerställa att arbetet resulterar i en lösning där platsen i framtiden kan fungera tillfredställande för uppvandrande arter och med fortsatta flödesmätningar på platsen. För vidare information om detta kontakta registrator@smhi.se och ange referens 2022/1069/14.1.

Tf avdelningschef Håkan Sanner har beslutat i detta ärende som beretts av Maud Goltsis Nilsson, Lena Eriksson Bram och Lena Andersson.

För SMHI

Håkan Sanner
Tf chef Avdelning Samhälle och säkerhet